

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

19. prosinca 2013.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Državna potpora – Pojam intervencije države ili intervencije putem državnih sredstava – Električna energija iz vjetra – Obveza otkupa po cijeni višoj od tržišne – Potpuna naknada – Doprinosi koje duguju krajnji kupci električne energije“

U predmetu C-262/12,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Conseil d'État (Francuska), odlukom od 15. svibnja 2012., koju je Sud zaprimio 29. svibnja 2012., u postupku

Association Vent De Colère! Fédération nationale,

Alain Bruguier,

Jean-Pierre Le Gorgeu,

Marie-Christine Piot,

Eric Errec,

Didier Wirth,

Daniel Steinbach,

Sabine Servan-Schreiber,

Philippe Rusch,

Pierre Recher,

Jean-Louis Moret,

Didier Jocteur Monrozier

protiv

Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement,

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

* Jezik postupka: francuski

uz sudjelovanje:

Syndicat des énergies renouvelables,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, predsjednica vijeća, J. L. da Cruz Vilaça (izvjestitelj), G. Arestis, J.-C. Bonichot i A. Arabadjiev, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Jääskinen,

tajnik: V. Tourrès, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 24. travnja 2013.,

uzimajući u obzir podnesena očitovanja:

- za Association Vent De Colère! Fédération nationale, A. Marlange i M. Le Berre, *avocats*,
- za Syndicat des énergies renouvelables, F. Thiriez i T. Lyon-Caen, *avocats*,
- za francusku vladu, G. de Bergues, J. Gstalter i J. Rossi, u svojstvu agenata,
- za grčku vladu, I. Pouli i K. Boskovits, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, T. Maxian Rusche, É. Gippini Fournier, K. Herrmann i P. Němečková, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. srpnja 2013.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 87. stavka 1., UEZ-a, koji je postao članak 107. stavak 1. UFEU-a.
- 2 Ovaj zahtjev upućen je u okviru spora povodom tužbe koju su podnijeli Association Vent De Colère! Fédération nationale i jedanaest fizičkih osoba protiv dviju odluka ministra zaštite okoliša, energije, održivog razvoja i prostornog planiranja te ministrice gospodarstva, industrije i zapošljavanja, od 17. studenoga 2008., koja određuje uvjete otkupa električne energije koju proizvode postrojenja koja se koriste mehaničkom energijom vjetra (JORF od 13. prosinca 2008., str. 19032.), i od 23. prosinca 2008., koja nadopunjuje odluku od 17. studenoga 2008. (JORF od 28. prosinca 2008., str. 20310., u daljnjem tekstu: osporavane odluke).

Pravni okvir

Francusko pravo

- 3 Članak 5. zakona br. 2000-108 od 10. veljače 2000. o osuvremenjivanju i razvoju javne službe za opskrbu električnom energijom (JORF od 11. veljače 2000., str. 2143.), kako je izmijenjen i dopunjen zakonom br. 2006-1537 od 7. prosinca 2006. o energetske sektoru (JORF od 8. prosinca 2006., str. 18531., u daljnjem tekstu: zakon br. 2000-108), predviđa:

„I.- Troškovi koji se mogu pripisati zadaćama javne službe koje su povjerene operatorima električne energije u cijelosti se nadoknađuju. Oni podrazumijevaju:

a) U području proizvodnje električne energije:

- 1° Dodatne troškove koji eventualno proizidu iz provedbe odredaba članaka 8. i 10. u odnosu na troškove koje izbjegne Électricité de France [SA (EDF) (u daljnjem tekstu: Électricité de France)] ili eventualno u odnosu na one koje izbjegnu predmetni opskrbljivači koji nisu nacionalizirani, navedeni u članku 23. zakona br. 46-628 od 8. travnja 1946. [o nacionalizaciji električne energije i plina (JORF od 9. travnja 1946., str. 2651.)]. Izbjegnuti troškovi izračunavaju se u odnosu na tržišnu cijenu električne energije ili, za opskrbljivače koji nisu nacionalizirani, u odnosu na tarifne stavke za prijenos navedene u članku 4. razmjerno količini električne energije koja je otkupljena po tim tarifnim stavkama za cjelokupnu opskrbu, uz odbitak količina kupljenih na temelju gore navedenih članaka 8. i 10. Iste vrijednosti izbjegnutih troškova služe kao referentna vrijednost za određivanje dodatnih troškova koji se nadoknađuju kada se predmetnim postrojenjima koristi Électricité de France ili opskrbljivač koji nije nacionaliziran. Kada je predmet ugovora otkup električne energije koju proizvodi postrojenje za proizvodnju koje se nalazi na području koje nije spojeno na kopnenu gradsku mrežu, u odnosu na dio koji se odnosi na proizvodnju dodatni troškovi izračunavaju se prema utvrđenim tarifnim stavkama za prodaju električne energije;

[...]

Ti troškovi izračunavaju se na temelju primjerene računovodstvene evidencije operatora koji snose te troškove. Nadzor te računovodstvene evidencije, ustanovljene sukladno pravilima Commission de régulation de l'énergie (Komisija za regulaciju energije), na trošak operatora koji snose te troškove obavlja njihov revizor ili, za javna poduzeća, njihov javni računovođa. [...] Ministar nadležan za energetiku svake godine određuje iznos troškova na prijedlog Commission de régulation de l'énergie.

Nadoknađivanje tih troškova operatorima koji ih snose osigurava se doprinosima koje duguju krajnji kupci električne energije koji se nalaze na državnom području.

Iznos gore navedenih doprinosa izračunava se razmjerno količini potrošene električne energije. [...]

Iznos doprinosa koji s obzirom na mjesto potrošnje duguju krajnji kupci navedeni u prvoj alineji stavka I. članka 22. ne može prelaziti 500.000 eura. Ista gornja granica primjenjuje se na doprinos koji duguju poduzeća navedena u drugoj alineji stavka I. članka 22. za elektroenergijsku energiju potrošenu na državnom području i na doprinos koji duguju poduzeća navedena u drugoj alineji stavka II. članka 22. za električnu energiju potrošenu nizvodno od mjesta isporuke električne energije na međupovezаноj električnoj mreži.

Iznos doprinosa primjenjiv na svaki kilovatsat izračunava se tako da doprinosi pokriju sve troškove predviđene u podstavcima (a) i (b) kao i troškove upravljanja Caisse des dépôts et consignation (Depozitni i založni fond) navedene u daljnjem tekstu te proračun nacionalnog posrednika za energiju.

Ministar nadležan za energetiku svake godine utvrđuje taj iznos na prijedlog Commission de régulation de l'énergie. Godišnji iznos doprinosa utvrđen za određenu godinu primjenjuje se i na sljedeće fiskalne godine osim u slučaju stupanja na snagu nove odluke koja se odnosi na tu godinu.

[...]

Doprinosi prikladnih krajnjih kupaca koji su iskoristili prava utvrđena u članku 22. stavku III. koji se pokrivaju kroz javnu prijevoznu mrežu ili javnu distribucijsku mrežu prikuplja operator nadležan za upravljanje mrežom na koju su ti kupci spojeni putem dodatnog nameta uz tarifnu stavku za korištenje mrežama [...] Stvarno prikupljeni doprinosi isplaćuju se operatorima koji snose troškove javne službe preko Caisse des dépôts et consignations.

[...] Caisse des dépôts et consignations četiri puta godišnje vraća prikupljene iznose operatorima koji snose troškove utvrđene u točkama 1. i 2. podstavaka (a) i (b). Ona nacionalnom posredniku za energiju 1. siječnja svake godine isplaćuje iznos jednak visini njegovog proračuna.

Caisse des dépôts et consignations knjiži te raznovrsne operacije na poseban račun. Ministri nadležni za gospodarstvo i energetiku svake godine utvrđuju troškove upravljanja Caisse de dépôts et consignment.

Ne dovodeći u pitanje primjenu sankcija iz članka 41., u slučaju neplaćanja ili neurednog plaćanja doprinosa u roku od dva mjeseca od dana njegovog dospijea, Commission de régulation de l'énergie šalje opomenu i kaznu zbog zakašnjenja u visini od 10 % od iznosa dugovanog doprinosa.

[...]

Kada iznos prikupljenih doprinosa ne odgovara utvrđenom iznosu godišnjih troškova, to se ispravlja sljedeće godine na temelju troškova dugovanih te godine. Ako dugovani iznosi ne budu plaćeni tijekom godine, oni se pribrajaju iznosu troškova iz sljedeće godine.

Commission de régulation de l'énergie svake godine u svom godišnjem izvješću ocjenjuje funkcioniranje mehanizma troškova javne službe za opskrbu električnom energijom predviđenog u stavku I.

[...]

III.- U slučaju da obveznik plaćanja ne plati doprinose predviđene u gore navedenom stavku I. [...], ministar nadležan za energetiku određuje administrativnu sankciju pod uvjetima predviđenima člankom 41. predmetnog zakona.

IV.- Odluke Conseil d'État preciziraju načine primjene predmetnog članka.”

4 Članak 10. zakona 2000-108 određuje:

„Uz očuvanje potrebe osiguranja dobrog funkcioniranja mreža, Électricité de France i opskrbljivači koji nisu nacionalizirani, navedeni u članku 23. gore navedenog zakona br. 46-628 od 8. travnja 1946., dužni su, u okviru svoje pravne svrhe, ako su postrojenja za proizvodnju priključena na javne distribucijske mreže kojima se oni koriste i ako im zainteresirani proizvođači podnesu zahtjev, sklopiti ugovor o otkupu električne energije proizvedene na državnom području od strane:

[...]

2° Postrojenja koja se koriste obnovljivim izvorima energije, osim onih koja se koriste mehaničkom energijom vjetra, a koja se nalaze u područjima spojenima na kopnenu gradsku mrežu ili koja provode metode koje daju dobre rezultate u smislu energetske učinkovitosti, kao što je kogeneracija. Conseil d'État odlukom utvrđuje granice uporabne snage proizvodnih postrojenja koja mogu imati koristi od obveze otkupa. Te granice, koje ne mogu prijeći 12 megavata, utvrđuju se za svaku kategoriju postrojenja koja mogu imati koristi od obveze otkupa na proizvodnome mjestu [...]

[...]

3° Postrojenja koja se koriste mehaničkom energijom vjetra koja se nalaze u zoni razvoja energije vjetra, određenoj sukladno pravilima utvrđenima u članku 10-1.;

[...] Odluka precizira obveze nametnute proizvođačima koji imaju koristi od obveze otkupa kao i uvjete pod kojima ministri nadležni za gospodarstvo i energetiku, nakon pribavljenog mišljenja Commission de régulation de l'énergie, određuju uvjete otkupa tako proizvedene električne energije. Uz održanje ugovora o obvezi otkupa koji su bili na snazi na dan objave zakona br. 2004-803 od 9. kolovoza 2004. o javnoj službi za opskrbu električnom energijom i plinom i poduzećima za električnu energiju i plin, postrojenja koja imaju korist od obveze otkupa na temelju predmetnog članka ili na temelju članka 50. predmetnog zakona samo jednom mogu imati koristi od ugovora o obvezi otkupa.

Mogući dodatni troškovi postrojenja koja proizvode električnu energiju kojima se koriste Électricité de France ili gore navedeni opskrbljivači koji nisu nacionalizirani, a koji ulaze u polje primjene predmetnog članka čine predmet naknade pod uvjetima predviđenima u članku 5. stavku I.

[...]

Mogući dodatni troškovi koji bi mogli proizići iz toga nadoknađuju se sukladno uvjetima predviđenima člankom 5. stavkom I.

[...]”

5 Članak 8. stavak 2. odluke br. 2001-410 od 10. svibnja 2001. o uvjetima otkupa električne energije koju proizvode proizvođači koji imaju koristi od izmijenjene obveze otkupa (JORF od 12. svibnja 2001., str. 7543.) glasi kako slijedi:

„Odluke ministara nadležnih za gospodarstvo i energetiku, donesene nakon pribavljenih mišljenja Conseil supérieur de l'électricité et du gaz (Visoko vijeće za energetiku) i Commission de régulation de l'électricité, određuju uvjete otkupa električne energije koju proizvode postrojenja koja imaju koristi od obveze otkupa predviđene člankom 10. zakona od 10. veljače 2000. [...] Ti uvjeti otkupa osobito određuju:

[...]

2° tarifne stavke za otkup električne energije”.

Glavni postupak i prethodna pitanja

6 Ministar zaštite okoliša, održivog razvoja i prostornog planiranja te ministrica gospodarstva, industrije i zapošljavanja osporavanim su odlukama odredili uvjete otkupa električne energije koju proizvode postrojenja koja se koriste mehaničkom energijom vjetra.

- 7 Nadalje, te su odluke bile predmet tužbe za poništenje koju su Association Vent de colère! Fédération nationale i jedanaest drugih tužitelja podnijeli pred Conseil d'État.
- 8 Ti tužitelji osobito ističu da navedene odluke predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 9 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, otkup električne energije proizvedene u postrojenjima koja se koriste mehaničkom energijom vjetra po cijeni višoj od tržišne predstavlja prednost koja može utjecati na trgovinu između država članica i narušiti tržišno natjecanje.
- 10 Glede kriterija koji se odnosi na intervenciju države ili intervenciju putem državnih sredstava, Conseil d'État podsjeća da je u odluci od 21. svibnja 2001. primijenio presudu od 13. ožujka 2001., PreussenElektra (C-379/98, Zb., str. I-2099.), odlučivši da se financijski teret obveze otkupa od koje su imala koristi postrojenja koja se koriste mehaničkom energijom vjetra raspodjeljuje između određenog broja poduzeća, bez da javna sredstva izravno ili neizravno pridonose financiranju potpore, određivši tako da tada važeći mehanizam otkupa električne energije proizvedene u postrojenjima koja se koriste mehaničkom energijom vjetra ne predstavlja državnu potporu u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a.
- 11 Taj je mehanizam, međutim, izmijenjen zakonom br. 2003-8 od 3. siječnja 2003. o tržištima plina i električne energije i javnoj službi za opskrbu energijom (JORF od 4. siječnja 2003., str. 265.). Naime, prije su dodatni troškovi koji su proizlazili iz obveze otkupa nametnute Électricité de France i opskrbljivačima koji nisu nacionalizirani u cijelosti nadoknađivani iz fonda javne službe za proizvodnju električne energije koji se financirao iz doprinosa koje su dugovali proizvođači, dobavljači i opskrbljivači navedeni u zakonu. Ti dodatni troškovi od sada se nadoknađuju iz doprinosa koje duguju krajnji kupci električne energije koji se nalaze na državnom području, a čiji se iznos izračunava razmjerno količini potrošene električne energije i utvrđuje odlukom ministra nadležnog za energetiku na prijedlog Commission de régulation de l'énergie.
- 12 Conseil d'État isto tako ističe da je u presudi od 17. srpnja 2008., Essent Netwerk Noord i dr. (C-206/06, Zb., str. I-5497.), nakon što je pojasnio da u predmetu u kojem je donesena gore navedena presuda PreussenElektra država članica nije ovlastila predmetna poduzeća da upravljaju državnim sredstvima, Sud utvrdio da se financiranje putem povećanja cijene koje je država članica nametnula kupcima električne energije u obliku poreza, a istodobno zadržala fondove pod državnim nadzorom, treba smatrati intervencijom države putem državnih sredstava.
- 13 U ovim okolnostima Conseil d'État odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:
- „Uzimajući u obzir promjene u načinu financiranja potpune naknade dodatnih troškova nametnutih Électricité de France i opskrbljivačima koji nisu nacionalizirani navedenima u članku 23. zakona br. 46-628 [...] zbog obveze otkupa električne energije koju proizvode postrojenja koja se koriste mehaničkom energijom vjetra po cijeni višoj od tržišne cijene te električne energije, koja proizlazi iz zakona br. 2003-8 [...], treba li taj mehanizam od sada smatrati intervencijom države ili intervencijom putem državnih sredstava u smislu i radi primjene odredaba članka [107. UFEU-a]?”

O prethodnom pitanju

- 14 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u bitnome pita treba li mehanizam potpune naknade dodatnih troškova koji je poduzećima nametnut zbog obveze otkupa električne energije iz vjetra po cijeni višoj od tržišne, a čije financiranje snose krajnji kupci, kao što je onaj iz zakona br. 2000-108, smatrati intervencijom države ili intervencijom putem državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

- 15 Prije svega valja pojasniti da, iako kvalifikacija državnih potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a pretpostavlja ispunjenje četiriju uvjeta, odnosno postojanje intervencije države ili intervencije putem državnih sredstava, mogućnosti da ta intervencija utječe na trgovinu među državama članicama, da ona daje selektivnu prednost svome korisniku i da iskrivljava ili prijeti da će iskriviti tržišno natjecanje (u tom smislu vidjeti presude od 17. ožujka 1993., *Sloman Neptun*, C-72/91 i C-73/91, Zb., str. I-887., t. 18. kao i od 30. svibnja 2013., *Doux Élevage i Coopérative agricoles UKL-ARREE*, C-677/11, t. 25.), predmetno pitanje odnosi se jedino na prvi od tih uvjeta.
- 16 Da bi se prednosti mogle kvalificirati kao potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, one moraju, s jedne strane, izravno ili neizravno biti dodijeljene putem državnih sredstava i, s druge strane, one se moraju moći pripisati državi članici (vidjeti presude od 16. svibnja 2002., *Francuska/Komisija*, C-482/99, Zb., str. I-4397., t. 24. kao i gore navedenu presudu *Doux Élevage i Coopérative agricoles UKL-ARREE*, t. 27.).
- 17 Kao prvo, glede uvjeta koji se odnosi na pripisivost mjere, valja ispitati moraju li se javne vlasti smatrati uključenima u donošenje te mjere (u tom smislu vidjeti gore navedenu presudu *Francuska/Komisija*, t. 52.).
- 18 U tom pogledu potrebno je ustvrditi da je mehanizam naknade koji je predmet glavnog postupka uspostavljen zakonom br. 2000-108 te stoga treba smatrati da ga se može pripisati državi članici.
- 19 Drugo, glede uvjeta koji se odnosi na to da prednost bude izravno ili neizravno dodijeljena putem državnih sredstava, valja podsjetiti da mjere koje ne podrazumijevaju prijenos državnih sredstava mogu ulaziti u pojam potpore (u tom smislu vidjeti presude od 15. ožujka 1994., *Banco Exterior de España*, C-387/92, Zb., str. I-877., t. 14. i od 19. svibnja 1999., *Italija/Komisija*, C-6/97, Zb., str. I-2981., t. 16.).
- 20 Naime, pojam intervencije države ili intervencije putem državnih sredstava, uz prednosti koje država članica izravno dodjeljuje, uključuje i one koje država članica dodjeljuje preko javnih ili privatnih tijela koja ona određuje ili uspostavlja kako bi upravljala potporom (u tom smislu osobito vidjeti presudu od 22. ožujka 1977., *Steinike i Weinlig*, 78/76, Zb., str. 595., t. 21.; gore navedenu presudu *Sloman Neptun*, t. 19. kao i gore navedenu presudu *Doux Élevage i Coopérative agricoles UKL-ARREE*, t. 26.).
- 21 Sud je isto tako presudio da članak 107. stavak 1. UFEU-a obuhvaća sva novčana sredstva kojima se javne vlasti mogu zaista koristiti za potporu poduzećima, neovisno o tome pripadaju li ta sredstva trajno u državnu imovinu ili ne. Slijedom toga, čak i kada iznosi koji odgovaraju predmetnoj mjeri nisu u trajnom vlasništvu državne riznice, činjenica da oni cijelo vrijeme ostaju pod državnim nadzorom i tako na raspolaganju nadležnim državnim tijelima dovoljna je da bi ih se kvalificiralo kao državna sredstva (vidjeti gore navedene presude *Francuska/Komisija*, t. 37.; *Essent Netwerk Noord i dr.*, t. 70. kao i *Doux Élevage i Coopérative agricoles UKL-ARREE*, t. 35.).
- 22 Iz spisa koji je dostavljen Sudu proizlazi da se u predmetu glavnog postupka iznosi čija je namjena nadoknaditi dodatne troškove koji proizlaze iz obveze otkupa koja tereti poduzeća ubiru od svih krajnjih kupaca električne energije na francuskom državnom području i povjeravaju *Caisse des dépôts et consignations*.
- 23 Prema francuskom propisu koji se primjenjuje u glavnom postupku, iznos doprinosa koji tereti svakog krajnjeg kupca električne energije svake godine određuje ministar nadležan za energetiku na prijedlog *Commission de régulation de l'énergie*. U nedostatku takve ministrove odluke, iznos doprinosa svake se godine automatski povećava.
- 24 Osim toga, članak 5. zakona br. 2000-108 određuje administrativnu sankciju u slučaju kupčevog neplaćanja doprinosa.

- 25 Već je bilo presuđeno da se fondovi koji se financiraju putem obveznih doprinosa koje nameće zakonodavstvo države članice, kojima se upravlja i koje se raspoređuje sukladno tom zakonodavstvu, mogu smatrati državnim sredstvima u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a čak i ako njima upravljaju subjekti koji nisu javna vlast (u tom smislu vidjeti presudu od 2. srpnja 1974., Italija/Komisija 173/73, Zb., str. 709., t. 35.).
- 26 Naposljetku, na raspravi je objašnjeno da je zakon br. 2000-108 ustanovio načelo potpunog pokrivanja obveze otkupa od strane francuske države, koje potonju obvezuje na ispunjenje dotadašnjih obveza i potpuno pokriva dodatnih troškova nametnutih poduzećima u slučaju da iznos prikupljenih doprinosa od krajnjih kupaca električne energije ne bude dovoljan za pokrivanje tih dodatnih troškova.
- 27 Iz točaka 20., 25. i 26. ove presude tako proizlazi da činjenica, koju je na raspravi istaknula francuska vlada, da poduzeća koja tereti obveza otkupa zadržavaju doprinose prikupljene od krajnjih kupaca ako potonji ne pokriju iznos svojih dodatnih troškova tako da dio sredstava ne prolazi preko računa Caisse des dépôts et consignations nije dovoljna da se isključi postojanje intervencije države ili intervencije putem državnih sredstava.
- 28 U svakom slučaju, glede sredstava koja prolaze preko Caisse des dépôts et consignations, valja istaknuti da, sukladno zakonu br. 2000-108, ta potonja prikupljene iznose knjiži na poseban račun prije njihovog povrata predmetnim operatorima i na taj način kao posrednik sudjeluje u upravljanju tim sredstvima.
- 29 Caisse des dépôts et consignations pravna je osoba javnog prava koju je ustanovio financijski zakon iz 1816. Njezinoga glavnog direktora, koji je izvršno tijelo, imenuje predsjednik Republike u okviru vijeća ministara (Conseil des ministres). Njezin nadzorni odbor i njezini posebni odbori sastoje se od osoba koje imenuju Assemblée nationale (donji dom francuskog parlamenta), senat i druge državne institucije. Nadzorni odbor imenuje predsjednika između svojih članova. U praksi, on je ili član Assemblée nationale ili član senata.
- 30 To državno tijelo, koje je ovlastila francuska država, osigurava usluge upravnog, financijskog i računovodstvenog upravljanja za račun Commission de régulation de l'énergie, nezavisnog upravnog tijela zaduženog za nadzor dobrog funkcioniranja francuskog tržišta električnom energijom i plinom. Caisse des dépôts et consignations utvrđuje kako zakašnjenja plaćanja tako i neplaćanja krajnjih kupaca te o njima izvještava tu komisiju.
- 31 Osim toga, taj javni subjekt može ulagati doprinose krajnjih kupaca uz napomenu da se naknada koja proizlazi iz tih ulaganja svake godine odbija od iznosa doprinosa koji se trebaju platiti sljedeće godine.
- 32 Nadalje, to tijelo od te djelatnosti ne ostvaruje nikakvu dobit i njegovi troškovi upravljanja financiraju se putem uplaćenih doprinosa krajnjih kupaca električne energije.
- 33 Stoga navedeni iznosi kojima na taj način upravlja Caisse des dépôts et consignations ostaju pod državnim nadzorom.
- 34 Ukupnost tih elemenata omogućuje razlikovanje predmetnog slučaja od predmeta u kojem je donesena gore navedena presuda PreussenElektra, u kojoj je presuđeno da se obveza privatnih poduzeća opskrbljivača električnom energijom na otkup električne energije iz obnovljivih izvora energije po fiksnim minimalnim cijenama ne može smatrati intervencijom putem državnih sredstava u mjeri u kojoj to ne izaziva nikakav izravan ili neizravan prijenos državnih sredstava poduzećima koja proizvode takvu vrstu električne energije (u tom smislu vidjeti gore navedenu presudu PreussenElektra, t. 59.).

- 35 Naime, kao što je Sud već imao priliku istaknuti u točki 74. gore navedene presude Essent Netwerk Noord i dr., u predmetu u kojem je donesena gore navedena presuda PreussenElektra, predmetna država članica nije ovlastila privatna poduzeća za upravljanje državnim sredstvom, već su ona bila obvezana na otkup iz svojih vlastitih financijskih sredstava.
- 36 Tako se predmetni fondovi nisu mogli smatrati državnim sredstvom jer ni u jednom trenutku nisu bili pod državnim nadzorom i ne postoji nijedan mehanizam ustanovljen i uređen od strane države članice, kao što je onaj u glavnom postupku, koji se odnosi na naknadu dodatnih troškova koji proizlaze iz te obveze otkupa i kojim država članica jamči tim privatnim operatorima potpuno pokriće navedenih dodatnih troškova.
- 37 Stoga članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti na način da mehanizam potpune naknade dodatnih troškova nametnutih poduzećima zbog obveze otkupa električne energije iz vjetra po cijeni višoj od tržišne koji financiraju svi krajnji kupci električne energije na državnom području, kao što je onaj koji proizlazi iz zakona br. 2000-108, predstavlja intervenciju putem državnih sredstava.

Ograničenje vremenskih učinaka presude

- 38 Podredno, ako bi Sud utvrdio da način financiranja kao što je onaj u glavnom postupku predstavlja intervenciju države ili intervenciju putem državnih sredstava, francuska vlada zahtijeva ograničenje vremenskih učinaka presude koju donese.
- 39 U tom pogledu valja podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, tumačenje koje Sud da pravnom pravilu prava Unije, u izvršavanju nadležnosti koju mu povjerava članak 267. UFEU-a, objašnjava i precizira značenje i doseg tog pravnog pravila, onako kako ono treba ili je trebalo biti shvaćeno i primijenjeno nakon svog stupanja na snagu. Iz navedenog slijedi da sudac može i mora primijeniti tako protumačeno pravno pravilo na postojeće pravne odnose koji su nastali prije donošenja presude kojom se odlučilo o zahtjevu za prethodnu odluku ako su, k tome, ispunjeni svi uvjeti koji omogućuju da se pred nadležnim sudom vodi spor o primjeni navedenog pravila (osobito vidjeti presude od 2. veljače 1988., Blaizot i dr., 24/86, Zb., str. 379., t. 27.; od 10. siječnja 2006., Skov i Bilka, C-402/03, Zb., str. I-199., t. 50.; od 21. ožujka 2013., RWE Vertrieb, C-92/11, t. 58.).
- 40 Samo iznimno, primjenom općeg načela pravne sigurnosti koje je sastavni dio pravnog poretka Unije, Sud može biti potaknut ograničiti mogućnost da se zainteresirani pozovu na odredbu koju je on protumačio radi dovođenja u pitanje pravnih odnosa koji su ustanovljeni u dobroj vjeri. Da bi se ustanovilo takvo ograničenje, potrebno je zadovoljiti dva temeljna kriterija, to jest dobru vjeru zainteresiranih stranaka i opasnost od ozbiljnih poremećaja (vidjeti osobito gore navedene presude Skov i Bilka, t. 51. kao i RWE Vertrieb, t. 59.).
- 41 Glede predmeta u glavnom postupku, kao prvo važno je primijetiti, s obzirom na uvjet dobre vjere zainteresiranih stranaka, da je francuska vlada morala poznavati zabranu primjene mjere provedbe potpore, predviđenu u članku 108. stavku 3. UFEU-a, i pravne posljedice izostanka obavijesti o predmetnoj mjeri.
- 42 Kao drugo, glede potrebe opasnosti od ozbiljnih poremećaja, Sud je naglasio da financijske posljedice koje za državu članicu mogu proizići iz presude kojom se odlučuje o prethodnom pitanju nikada nisu same za sebe opravdavale ograničenje vremenskih učinaka te presude (u tom smislu osobito vidjeti presudu od 19. listopada 1995., Richardson, C-137/94, Zb., str. I-3407., t. 37. i navedenu sudsku praksu).

- 43 U tim uvjetima u ovoj presudi ne postoji nijedan element koji može opravdati odstupanje od načela prema kojem učinci presude kojom se tumači pravo Unije sežu unatrag do dana stupanja na snagu tumačenog pravnog pravila (vidjeti presudu od 13. veljače 1996., *Bautiaa i Société française maritime*, C-197/94 i C-252/94, Zb., str. I-505., t. 4. i navedenu sudsku praksu).
- 44 Stoga nema potrebe vremenski ograničiti učinke ove presude.

Troškovi

- 45 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članak 107. stavak 1. UFEU-a mora se tumačiti na način da mehanizam potpune naknade dodatnih troškova nametnutih poduzećima zbog obveze otkupa električne energije iz vjetra po cijeni višoj od tržišne, koju financiraju svi krajnji kupci električne energije na državnom području, kao što je onaj koji proizlazi iz zakona br. 2000-108 od 10. veljače 2000. o osuvremenjivanju i razvoju javne službe za opskrbu električnom energijom, kako je izmijenjen i dopunjen zakonom br. 2006-1537 od 7. prosinca 2006. o energetskom sektoru, predstavlja intervenciju putem državnih sredstava.

Potpisi